SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1463

av Anna Wallentheim m.fl. (S)

Undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer i svensk skola

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör säkerställa att sexualitet, samtycke och relationer även fortsättningsvis utgör ett tydligt och sammanhållet kunskapsområde i grundskolans läroplaner och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer ska vara åldersanpassad och likvärdig och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppföljning och utvärdering bör göras av hur de nya läroplanerna påverkar omfattningen, kvaliteten och likvärdigheten i undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har en lång tradition av sexualundervisning. Sedan 1955 har undervisningen varit obligatorisk i skolan och successivt utvecklats för att möta nya kunskapsbehov och samhällsutmaningar. Undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer är en viktig del av skolans uppdrag att förmedla kunskap och förbereda barn och unga för livet. Den ger elever förutsättningar att förstå den egna kroppen, utveckla respektfulla relationer, värna sin personliga integritet och respektera andra människors gränser.

Kunskapsområdet handlar inte enbart om biologiska fakta. Det omfattar också frågor om jämställdhet, identitet, rättigheter, relationer, ömsesidighet och ansvar. Skolan har att särskilt ansvar att säkerställa att alla elever får tillgång till saklig, vetenskapligt grundad och åldersanpassad undervisning, oavsett uppväxtförhållanden, socioekonomisk bakgrund eller geografisk hemvist.

Riksdagens beslut den 3 juni 2026 om nya läroplaner innebär betydande förändringar av hur kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer behandlas i skolans styrdokument. När området inte längre uttryckligen ingår i läroplanernas övergripande delar finns en risk att undervisningen förlorar sitt sammanhållna perspektiv och i högre grad blir beroende av enskilda ämnen och lärares kompetens. En undervisning som enbart behandlar biologiska eller medicinska aspekter riskerar att förbise centrala frågor om samtycke, relationer, normer, makt och personlig integritet. Det är därför angeläget att regeringen säkerställer att kunskapsområdet även fortsättningsvis behandlas ur flera relevanta ämnesperspektiv och att elevernas rätt till en likvärdig undervisning värnas.

Undervisning om sexualitet, samtycke och relationer ställer särskilda krav på pedagogisk kompetens, ämneskunskaper och förmåga att hantera känsliga frågor på ett tryggt och respektfullt sätt. Det är därför viktigt att kunskapsområdet har en tydlig plats i lärarutbildningen och att redan yrkesverksamma lärare ges möjlighet till kontinuerlig kompetensutveckling. Även elevhälsans personal och andra yrkesgrupper i skolan behöver relevanta kunskaper för att kunna möta elevernas frågor och upptäcka utsatthet. Staten bör säkerställa att det finns långsiktiga förutsättningar för kompetensutveckling och tillgång till kvalitetssäkrat undervisningsmaterial.

Undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer har en viktig funktion i skolans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Genom att ge elever kunskap om samtycke, kroppslig integritet, gränssättning och respektfulla relationer kan skolan bidra till att förebygga sexuella trakasserier, övergrepp och andra former av våld. Undervisningen behöver också behandla hedersrelaterat våld och förtryck, digitala sexuella kränkningar, pornografins påverkan, jämställdhet och hbtqi-personers rättigheter. Alla elever ska kunna känna trygghet och få kunskap om sina rättigheter, oavsett kön, könsidentitet, sexuell läggning eller bakgrund.

De förändrade läroplanerna gör det särskilt angeläget att följa upp hur undervisningen faktiskt genomförs i skolorna. Regeringen bör därför ge Skolverket och Skolinspektionen lämpliga uppdrag inom ramen för deras respektive ansvarsområden att följa upp undervisningens innehåll, omfattning och kvalitet. Uppföljningen bör särskilt

belysa skillnader mellan skolor och elevgrupper, lärarnas kompetens och förutsättningar samt elevernas möjligheter att få tillgång till en sammanhållen och åldersanpassad undervisning. Resultaten bör ligga till grund för eventuella ytterligare åtgärder för att säkerställa undervisningens kvalitet och likvärdighet.

Kunskap om sexualitet, samtycke och relationer är en viktig förutsättning för att barn och unga ska kunna fatta informerade beslut, värna sin egen integritet och respektera andra människors rättigheter. En modern kunskapsskola behöver förena goda ämneskunskaper med ett tydligt ansvar för elevernas trygghet, hälsa och utveckling. Sverige bör därför inte försvaga undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer utan säkerställa att den även i framtiden håller hög kvalitet och når alla elever.

Anna Wallentheim (S)

Linnéa Wickman (S)

Malin Malm (S)

Sanna Backeskog (S)

Therese Kristiansson (S)

Cilla Dahl Andersson (S)

My Rosell (S)

Ewa Pihl Krabbe (S)

Åsa Eriksson (S)